

TRGOVSKI LIST

Licijska knjižnica,
Ljubljana

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRI.

Oredništvo in upravljalstvo je v Ljubljani, Gradsko ul. 12/1. — Čepel se ne vrne. — Št. pri naročnem uradu v Ljubljani št. 553. — Št. telefona 552. — Naročnina za osem mesecev 500, letno 600, za pol leta 300, za četrt leta 150, za dva meseca 75, za en mesec 37,50. — Plača in tožba v Ljubljani.

LETO V.

LJUBLJANA, dne 30. sept. 1922.

ŠTEV. 114.

Svitanje.

Ako v gospodarskem listu in na tem mestu govorimo od časa do časa o politiki, ki sega preko gospodarsko-političnega okvirja, ki je za nas merodajen, storimo to, ker pri nas baš splošne politične prilike v taki meri uplivajo na gospodarsko usodo države, da jih ne moremo zamolčati. Vlado stranke so v zadnjem letu ustvarile položaj, ki postaja vedno bolj napet. Mislimo, da v dosedanjem razvoju jugoslovanske države ni moglo priti do drugačne trajnejše koalicije, kot jo predstavljajo sedanje vladne stranke. Kajti tisti, ki danes tako glasno kličejo po večji svobodi in bolj neoviranemu razmahu individualnih lastnosti plemen, so v avstrijski in madžarski dobili premalo storili, da bi bila ta gesla ob prevratu tako zmogovita, da bi si Slovenec, Hrvat in Srb stopili nasproti kot popolnoma enako upoštevani kompacienti. Pri tem mislimo seveda na domače perilo in se ne oziramo na ukrepe mednarodnega foruma pariške mirovne konference. Kolo zgodovine je zato žalibog šlo zaenkrat preko marsičesar, kar bi se danes rado uveljavilo kot stoletno, priznano državno pravno dejstvo. Slovenska radikalna mladina, srbsko-hrvatska koalicija, deloma dobrovoljci, emigranti in dezertirji so praktično ustvarjali Jugoslavijo, dočim sta slovensko in hrvatsko ljudstvo živela svoje življenje tudi iskreno in pristno, ki pa je bilo premalo pripravljeno na nove razmere. In zgodilo se je, da je ob prevratu, ko je zmogovita orientalska armada antante prodirala v premagano monarhijo, od Beograda navzgor, Italijani pa od Piave proti Krasu, na Slovenskem in na Hrvatskem zaoril glasen klic po republiki. Bili smo likvidacijska masa, terra derelicta, v Ljubljani in v Zagrebu, ter smo počenjali, kar smo hoteli.

Ali podoba je, da je od takrat prišlo do temeljnih izprememb v našem ožjem javnem mišljenju. Simpatično-naivna razmišljanja mnogobrojnih naših člankarjev o državnih filozofiji in jugoslovanski kolonialni politiki so utihnili čimdalje bolj, in vedno širši krogi se vživljajo v nove razmere, v katerih vlada ni več valpet, ampak izvrševalnica gospodarskih in kulturnih interesov vseh državljanih. Ta razvoj seveda ovira mlado spoznanje, da je država brutalen aparat. Slovenska romantika in hrvatska kulturna in državno-pravna tradicija se le s težavo skušata razgibati v novem državnem okvirju, kajti državne potrebe, ki so v bistvu vedno iste, ali so nam šele v novi domovini stopile najzornejše pred oči, zahtevajo drugo ideologijo, skoro novih moč. Tudi na Hrvatskem mislimo, da zori doba spoznanja in prehoda k pozitivnemu sodelovanju pri državnih poslih. Primera Rittig in Häusler pričata, da pri Hrvatih nastopa gotovo iztreznjenje ter radičevstvo že izgublja tla. Ko se je stvoril hrvatski blok, je marsikdo zmajeval z glavo, ker so vanj stopili možje, ki so nekdanje visoko vihteli zastavo plemenskega edinstva in sprave. Zdaj se je pokazalo, na kakom lončenih nogah stoji hrvatski blok. Radičev intimni prijatelj in

somisljenik izjavlja, da je Radičeva politika demagoško. To so brezdvomno simptomi ozdravljenja hrvatskega javnega mnenja, ki je v zadnji dobi zabredlo že tako daleč, da je klicalo na nezvestvo na pomoč. Hrvatje so se dovolj osmešili, da pametno nastopijo pot nazaj. Mi z veseljem pozdravljamo dogodke zadnjega časa, ker upravičujejo upanje na izboljšanje naših žalostnih notranje-političnih razmer in na dosego plemenskega sporazuma. V ožji domovini in na Hrvatskem se vrši počasen, ali viden prehod iz dobe tutele v dobo samopravnosti in čista soodgovornosti. Da bi tudi na srbski strani v pravem trenutku pravi možje pomagali ustvariti znošnejši notranje-politični položaj, četudi bi morali žrtvovati nekaj svojih plemenskih načel!

Zvišanje poštne pristojbine.

Z resnostjo, ki mora vsakega prečuditi, se je oprijela naša vlada v zadnjem času akcije za povišanje draginje. Izdal se je strog pravilnik k zakonu o povišanju draginje, pripravila se nov zakon, ki ima tudi namen »povišati« draginjo, s čimer nove valutne in devizne naredbe boče odpomoči naši valutni miseriji itd., z eno besedo, vlada se na vse kriplje trudi, da bo mogla ustaviti val draginje, da bi mogla olajšati ono breme, ki z vedno večjo težo tako neljzproso tlačí slehernega človeka. A baš ko smo začeli na tiho upati, da se bo vladi vendar mogoče posrečilo, da zaustavi porast cen, uprav tedaj je izdala naredbo, ki stoji v diametralnem nasprotju z intencijami, ki jih je kazala v zadnjem času: poštna uprava je izza 25. t. m. zvišala pristojbine v notranjem prometu za celih 100%. Vlada sama je tedaj začela z navijanjem cen in sicer na mestu, ki bo moralo neljzproso uplivati na vse gospodarsko življenje. S to naredbo je prizadela vlada osobito težak udarec naši trgovini in industriji, kajti tukaj igra poštne promet največjo vlogo. Točno in ceno delujoča pošta pospešuje razvoj trgovine in industrije, drage neurejene poštne razmere ovirajo. Blago, ki se dobiva v tem trgovskem centru, s v najkrajšem času prenese na poljubno drugo mesto, trgovci stojijo med seboj v zvezi, vprašujejo po blagu, ponujajo svoje zaloge, fabrikanti se z lahkoto prenašajo tudi v najbolj oddaljene kraje, cene se izenačijo, sploh ne igra pri dobro urejenem poštnem prometu oddaljenost prav nikake vloge. Pa ne samo za trgovske in industrijske kroge, ampak tudi za vsako kulturno družbo je točen poštne promet ena najvažnejših zahtev. In kakor stremijo povsod, da se nudijo neobhodne življenjske potrebščine konsumentom po čim mogoče nizkih cenah, tako se tudi zahteva v vseh kulturnih državah, da so poštne pristojbine nizke, da se omogoči tudi najrevnejšim slojem, da se lahko brez posebnih težkoč in prevelikih stroškov poslužijo pošte. Z novim povišanjem smo pa stopili v vrsto onih držav, v katerih so poštne pristojbine najvišje.

Ne vemo, kje je iskati vzrok, ki je privedel ministra za pošto do tega sklepa. Mislimo, da je morala biti pasivnost bilance poštnega ministrstva edini vzrok za to povišanje, vsaj drugih vzrokov si ne moremo predstavljati. Sicer je res, da mora biti, kakor pri vsakem gospodarstvu, tako tudi tukaj bilanca v ravnotežju, da morejo stroškom odgovarjati dohodki. Tudi priznamo, da se morajo kriti stroški poštne uprave mesto potom davkov, neposredno potom pristojbin. Pravično je, da plača poštne stroške oni, ki pošto rabi in to za vsako posamezno uslugo, ki mu jo pošta napravi. Prepričani smo, da bo stal na tem stališču vsak razsoden človek, toda nikakor ne gre, da se ti stroški določijo s neprimerno visokimi vsotami. Ako je poštne uprava krila s pristojbinami vse svoje stroške, je napravila vse, kar smemo od nje zahtevati. — Država ne sme zahtevati od poštne uprave, da ji bo donášala še posebne dohodke, ampak dovolj je, ako opravi poštne uprave brezplačno prenos državne korespondence. Že v tem tiči tak dohodek, ki ga daje poštne uprava državi, da ta od pošte ne sme zahtevati ničesar drugega. Dasi povzroča dejstvo, da mora poštne uprave prenašati državno korespondenco brezplačno, ogromne stroške za poštne upravo, moramo vendar, pri primerjanju naših poštne pristojbin z onimi v drugih državah, ugotoviti, da so naše poštne pristojbine previsoke, da spadamo v tem oziru med najdražje države v Evropi, kar je vsekakor žalosten pojav ne samo v gospodarskem ampak tudi kulturnem oziru. Toda kako temu odpomoči, kje najti izhod k izboljšanju. Odgovor ni težak: urediti poštne uprave po zgolj komercialnih principih. Število uradništva zmanjšati, obdržati samo sobojni material, a ta boljše plačati. Vsak, kdor se bo le količkaj potrudil, da bo skozi poštni predalček pogledal bolj globoko v uradne prostore, bo videl tam celo kopico oseb, ki nikakor ne kažejo, da si bodo pri delu prenapeli živce. Videli bodeš tudi to ali ono uradnico, ki tipa v rokah svoje žensko ročno delo. Človek jim skoro ne zamert, delajo pač tako, kakor se jim plača; toda uprava bi morala to uvideti, ter izvesti temeljito remeduro. Uredite poštne promet na listo komercialni bazi in uspehi se bodo kmalu pokazali. Stežiti z uradništvom in delati intenzivno. Tudi druge države imajo poštne uprave v državnih rokah, toda zdi se, da imajo tam o njih namenu, ki ga ima pošta v javnem življenju, drugo prepiranje, nego ga imajo pri nas, kajti tam znašajo poštne pristojbine k večjemu samo režijske stroške. Pogledajmo si v tem oziru poštne pristojbine naše sosede Avstrije in primerjajmo jih s našimi. Na Čehoslovaškem pripravljajo baš sedaj novo poštne tarife, po kateri se misli že s 1. oktobrom povišati vse poštne pristojbine za 100 odstotkov, čeravno se poštne pristojbine na Čehskem niti sedaj ne dajo primerjati s našimi; torej ravno nasprotno kakor pri nas.

Preveč bi bilo, da bi tukaj našli neposredne posledice, katere bo imele zvišanje poštne pristojbin

za trgovino in industrijo. Zvišane pisemske pristojbine, zvišane paketne pristojbine bodo neljzprobo povišale cene blagu, kar bo brez dvoma prineslo svoj dodatek k porastu draginje. Kaj pomaga ves trgovčev trud, ki išče vsepovsod nove stike, da izsledi nove, cenejše izvore blaga, ako mu država sama, vsa ta pota otežkoča, ako mu vsako komaj začeto delo prekriža. Zaman bodo vse protidraginjske naredbe, ako ne bo začela država sama pri svojih podjetjih s resnim štedenjem, ako bo dala baš v momentu, ko se bje največja borba proti draginji, najeklatantnejši primer za navijanje cen.

Položaj Narodne banke.

Pomočnik finančnega ministra g. Dušan Plavšič se je pred kratkim izjavil dopisniku praškega dnevnika »Prager Presse« o trenutnem položaju Narodne Banke v Beogradu tako-le:

Obtok novčane Narodne banke, ki znaša de facto nekaj nad 5 milijard, lahko v bistvu ločimo v dva dela. Stiri in pol milijarde je bilo dano na razpolago državi in je ta znesek pravzaprav popolnoma krit s jamstvom državnih domen. O tem, kako ta dolg poravnati, razmišljamo že delj časa, in bodo vladi v kratkem predloženi konkretni predlogi, tako, da je vprašanje tega dolga prav aktualno.

Drugi del obtoka tvori ostali znesek 500 milijonov dinarjev, ki so na temelju bančnega zakona, odnosno zlatega kritja stavljeni gospodarstvu na razpolago. Ta znesek je bančno popolnoma krit, kajti zlato kritje banke znaša 500 milijonov v efektivnem zlatu, srebru in dobri valuti, kot dolarjih. Po zakonu je banka upravičena, da izda trojno množico papirnatih dinarjev, to je 1500 milijonov dinarjev.

Dejansko je torej izročenih raznim bankam in industrijskim podjetjem samo omenjenih 500 milijonov dinarjev, dočim je nadaljnjih 850 milijonov v prometu samo v žirokontih banke, torej pravzaprav samo interno. Potemtakem bančno vodstvo lahko priskoči potrebam gospodarstva (jesenska sezona itd.) na pomoč še z nadaljnjimi 150 milijoni dinarjev. Upravičene zahteve torej banka lahko v polni meri zadovolji, vsled česar so vse vesti o povečanju inflacije v svrhu odstranitve pomanjkanja gotovine najmanj pretirane.

Kako neopravičeno se govori o inflaciji, izvira tudi iz dejstva, da je zlati zaklad banke še vedno vknjižen po predvojni vrednosti. Napoleon d'or je cenjen na 20 dinarjev, zlati dolar na 5 dinarjev, dočim so druge države tako postopanje že opustile. Ako bi torej banka realizirala ves zlati zaklad, bi enostavno lahko vnovčila ves obtok bankovcev, pri čimer bi lahko pustila v nemar dolg države in kritje v obliki jamstva državnih domen. Nevarnosti inflacije torej ni.

Razširjajte Trgovski list!

Generalno ravnateljstvo drž. železnice.

Kot je znano, je po uredbi o ustroju ministristva saobračaja, ki je doslej skoro popolnoma neorganizirano, predvideno gernalno ravnateljstvo za upravo vseh državnih železnice. Osebnost imenovanja so se izvršila deloma že pred tremi leti; tako je bil imenovan generani ravnatelj že dvakrat, in tudi njegov pomočnik; ali ravnateljstvo samo je ostalo neorganizirano. Ministrstvo saobračaja je s svojimi nepopolnimi, v letu 1919 ustanovljenimi strokovnimi oddelki dozda tudi neposredno upravljalo železnice. Kakšna je bila ta uprava, vemo vsi. Kot niso bila dobro organizirana pokrajinska železniška ravnateljstva, je bilo tudi to centralno upravno mesto v veliki meri krivo, da je bil promet tako neurejen, da ni mogel večkrat zadostiti niti primitivnim zahtevam občinstva in kupčijskega sveta, ter da ni prinašal onih koristi, ki bi izvirale za državo in posameznike, ako bi ga iz dobro urejene centrale vodil izkušen in energičen organizator in strokovnjak, kakršnih pa žalibog pri nas nimamo.

V finančnem zakonu za letošnje leto stoji odredba, naj se izvrši organizacija generalnega ravnateljstva na račun budžeta pokrajinskih železniških ravnateljstev in naj se tudi pri tege iz teh ravnateljstev potrebno strokovno osebje. Ne vemo, ali je ministrstvo saobračaja kaj ukrenilo, da se izvede v zmislu cit. odredbe organizacija generalnega ravnateljstva. Ne zdi se nam verjetno, da bodo sploh mogli še letos izvesti organizacijska dela. Predvsem ne najdemo v ministristvu niti enega, zares izkušenega strokovnjaka, ki bi mu mogli pripisovati zmožnost, da se z uspehom loti tega nevhvaležnega posla. Poleg tega ni za tak centralni urad ministristvu na razpolago nobena primerna zgradba, niti bi mogli še letos najti v Beogradu dovolj stanovanj za neobhodno potrebno uradniško osebje. Ministrstvo šele zdaj realizira načrt zidanja velike palače, toda preteklo bo nekaj let, predno bo ta zgradba gotova.

Poleg tega bo tudi sedanja uredba o ustroju ministristva saobračaja zelo otežkočala organizacijo generalnega ravnateljstva. Ta uredba je nepopolna in nestrokovnjaško sestavljena, ter jo bo treba izpremeniti, ker n. pr. ne smemo dopustiti, da se z ustvarjanjem birokratskih uradov z več administrativnimi instancami tudi ta nova uprava državnih železnice še bolj otežkoči. Da navedemo en primer! Po citirani uredbi je tako v ministristvu kot v generalnem ravnateljstvu predvidenih dvojce

strokovnih oddelkov, ali vsakomur, kdor pozna osnovna načela, po katerih se upravljajo železnice, mora biti jasno, da mi tako birokratične organizacije ne smemo prevzeti, ker je niti ne potrebujemo, niti nimamo zato dovolj strokovnjakov na razpo-

Potreba generalnega ravnateljstva je očividna. Ali centrala mora biti ena in enotna; s tem bi se sicer delokrog sedanjih pokrajinskih ravnateljstev zmanjšal, ali to bi samo koristilo, ker bi pokrajinska ravnateljstva z večjo vmeno lahko vršila neposredno upravno službo in kontrolo. Tako samostojno in dobro organizirano ravnateljstvo bi pomenilo popoln preobrat v prometu. Zato ga je treba čimprej ustvariti. — Najvažnejše pri tem pa je, da dobimo dobrega in izkušenega strokovnjaka in organizatorja, ki bo imel proste roke ter bo užival dovolj materijalne in moralne podpore. Železnice tudi v državni upravi lahko lepo uspevajo, kot vidimo v Švici in Belgiji. (Po »Trg. Gl.«)

M. Savič:

Naša industrija in obrti.

XXXX. Produkcija sušenih testenin v naši državi.

Produkcija testenin, to je makaronov in rezancev je zastopna v Srbiji z dvema tovarnami v Beogradu, na Hrvaškem in v Slavoniji s petimi tovarnami in sicer tri v Osijeku, ena v Zagrebu in ena v Varaždinu: Vojvodina z eno tovarno v Novem Sadu in Dalmacija z dvema tovarnami v Splitu in dvema v Dubrovniku.

V Srbiji obstojajo 2 manjši tovarni gg. Mesaroviča in Jovanoviča, in M. Lazareviča, že nad 20 let in so uspele, da krijejo porabo na rezancih popolnoma, dodale deloma na makaronih, ker niso imeli za makarone prave trde zdrobove moke to je moke, ki je izdelana iz jeklene pšenice, kakor je pšenice iz taranoga v Rusiji ali iz Gornje Bačke ali enega dela Banata. Makaroni so se lahko izdelovali tudi iz zdroba, ki se je dobival iz ovčje poljske pšenice takozvane »crvenke«, vendar nam je vojna preprečila, da bi jo mogli v to svrhu začeti izkoriščevati.

V Dalmaciji, kjer se konzumira mnogo makaronov in rezancev, obstoja ta industrija že davno ter dela za notranji konzum, nekoliko pa tudi za eksport. V Dubrovniku izdelujejo g. M. Seza ter v Komolcu v Dubrovački Reki, lastnik g. Pero Orepič, letno okrog 70—80 vagonov testenin. Prodajali so jih po Dalmaciji, Bosni in Hercegovini in Albaniji. Uvažalo se je tudi italijanske makarone, na katere je bila izvozna premija 10 dinarjev za 100 kg in jim

je konkurirala. Obe tovarni testenin sta izdelovali tudi kruh. Kvaliteta makaronov je bila ista, kakor italijanska. V Splitu sta dve tovarni in sicer last. g. Ganca, ki izdeluje letno po 60—80 vagonov in g. Betica, ki izdeluje letno 30—40 vagonov. Blago se je prodajalo po Dalmaciji in je bila kvaliteta zelo dobra.

Na Hrvaškem in v Slavoniji je nastala ta industrija med vojno, medtem ko se je poprej uvažalo testenine iz Trsta. Tovarne v Osijeku so last. 1.) osiješkega valčnjega mlinarstva in imajo dnevno produkcijo pri 8 urnem delavniku 2500 kg. 2.) paromlin »Union« in Karolinin paromlin z dnevno produkcijo po 1200 kg pri 8 urnem delavniku. Osiješki paromlin producira iz ničlove moke. Razen tega obstoja tovarna testenin g. Weisa v Belovaru, kakor tudi »Suprema« prva hrvaška tovarna testenin v Zagrebu, ki bo opremljena za 120 vagonov testenin letno in ki obratuje skupno z zagrebškim mlinom. V Zagrebu se tudi nahajajo tri krušne tovarne. V Novem Sadu se nahajajo tri tovarne testenin, katerih produkcija nam ni znana.

Za sedaj zaostaja kvaliteta naših testenin, ker se ne izdelujejo iz najtrše moke in zdroba, za kvaliteto francoskih in italijanskih produktov, ki so izdelani iz trdega močnega zdroba. Zato bi bilo našega velikega interesa, da izvažamo namesto pšenice in moke nepečene testenine, kakor tudi pekarske izdelke, biskvite, kekse in podobno.

Da bi mogli konkurirati v izvozu bi bilo treba izdelovati testenine iz trdih zdrobov, kakršne daje pšenica iz posameznih krajev Vojvodine in Ovčje-ga polja. Ako hočemo konkurirati z Italijani, je treba izdelovati s prvovrstne surovine. Italijani imajo več stoletno izkušnjo, ter zelo velike in tehnično popolnoma opremljene tovarne in producirajo vsled tega z manjšimi režijskimi stroški, kot mi. Ako se bodo naše tovarne razvijale naprej in izkoristile našo trdo pšenico ter se jih bo podpiralo carinsko in želzniško-tarifno, se bodo lahko pojavile na južnem Tirolskem, v Egiptu, na Turškem in v Avstriji in bodo tam z uspehom našle odjemalce. Kakor želimo, da bi se razvila eksportna industrija biskvitov in keksov, je to sedaj težko, ako ravno imamo zato izvrstno moko, ker je težko priti do cenega sladkorja in surovega masla. Sedaj so se začele snovati tovarne za take produkte in sicer »Nada«, tovarna prepečenca v Zagrebu, in Dragotina Wolfa v Belovaru.

Industrija testenin zasluži, kot ena izmed važnih kmetijskih industrij vso pažnjo, kakor glede elarinske zaštite, tako tudi glede prometnih tarif, da bi se lahko pri nas razvila in po kritju domače potrebe krenila na izvoz.

Oglašajte v »Trgovskem Listu«

Kakor hitro bomo tedaj v Hamburgu, si ustanovimo statistični oddelak, ki bo podrejen vašemu vodstvu, Ernst. Da bodo imele vaše statistične naprave podlago, si omislite najprej kontno knjigo, v kateri daste vsaki posamezni vrsti blaga, ki imamo z njo opraviti, poseben konto.

Na strani »v breme« vpišete naše nakupe po došlih fakturah in sicer v treh različnih rubrikah, namreč nakupi v tuzemstvu, inozemski nakupi in pa nakupi v producijski deželi dotične vrste blaga, in navedete vsakokrat težo in število količev. Dalje obremenite še dotični konto z izdatki za tovarnino, s stroški zavarovalnine in raznimi transportnimi stroški, z morebitno kupno provizijo, inkasso stroški, ki jih imamo pri prejemu zneskov naših prodajnih faktur, provizijo za agente, vzorčnimi stroški in morebitnimi brzojavnimi stroški.

Na strani »v dobro« priznate konto z izvršenimi odpošiljativami, glasom naših izišlih faktur in sicer izkažete zneske v eni izmed rubrik, ki obsegajo različne dežele ali okraje agentov.

Da napravite zadostno število rubrik, je za to potrebna precej široka knjiga, dočim na veliki višini iste ni dosti ležeče, ker pride na

eno dvojnato stran itak samo en konto, in zadostuje, napraviti prenose vsakih 14 dni v skupnih postavkah.

Ti blagovni konti nam torej kažejo množino in vrednost tistega, ki je bilo odstavljeno v posameznih pokrajinah.

V drugi knjigi damo po en konto vsaki posamezni deželi, kjer nimamo ali nobenega zastopnika, ali katere je samo enemu zastopniku podrejena. Ako razpade dotična dežela kot na pr. azijska Turčija v več agentskih okrajev, dobi vsak okraj poseben konto.

Leva stran konta obsega naše dobave v dotično deželo ali okraj, dočim zabeležimo na desni strani morebitne prejeme od tam.

Leva stran razpade v vrsto različnih rubrik, namreč: 1. Vrsta blaga, 2. izvor, od kod, 3. teža in število količev, 4. posamezna kupna cena za 100 kg ali za koli, 5. skupna kupna cena dotične blagovne postavke, obojno po došlih fakturah, 6. transportni in zavarovalni stroški, 7. kupna cena na namembnem kraju, 8. posamezna prodajna cena, 9. skupni znesek, obojno po izišlih fakturah, 10. brutto-zasluzek, 11. provizija za agente, 12. inkasso-stroški in kurzne izgube, 13. agentovi stroški

Romun. pristanišča.

Med romunskimi pristanišči pridejo za mednarodno trgovino v poštev pristanišča: Braile, Galac in Konstanca. Tudi pristanišče Sulina igra v mednarodni trgovini zelo važno vlogo, toda to pristanišče je samo nekaka ekspozitura Braile in Galaca, na ustju Donave in se uporablja kot prekladno pristanišče. Pri nizkem stanju vode pošiljajo namreč veliki parniki, ki odhajajo iz Braile in Galaca del svojega tovara na romovkerjih v Sulino, kjer se potem tovari prekladajo potom elevatorjev v večje prekmorske parnike. Tako se je n. pr. v letu 1912 privozilo 492.305 ton pšenice iz romunskih podonavskih pristanišč ki ležijo višje Braile, 1757 ton iz Braile in Galaca, 33.775 ton iz dobruškega pristanišča Tulcea in 375.187 ton iz ruskih, bolgarskih, srbskih in avstro-ogrskih podonavskih pristanišč z remorkerji v Sulino, kjer se jih je natovorilo na parnik in odpravilo dalje. Celokupno se je v letu 1912 natovorilo v Sulini 395 ladij z 771.183 tonami. Pristanišče Sulina je popolnoma izolirano od zaledja, brez železniške zveze, zato plovejo v normalnih časih ladje dalje do Braile ali Galaca.

Promet v gorimenovanih treh večjih pristaniščih se nikakor še ni povspel do predvojne višine, daši se je notranja teritorijalna baza podvojila. Samo glede Braile se je v letu 1920 ugotovilo večji izvoz žita kakor v letu 1912, toda to z ozirom na ta popolen zastoj, ki je vladal tedaj v Konstanci.

V splošnem je znašal promet v teh treh pristaniščih:

	1912	
Braile	385.129	619.392
	850.154	54.016
Galac	372.698	443.666
	172.676	156.289
Konstanca	559.217	991.486
	425.190	814.515
	1920	
Braile	150.742	478.342
	890.179	32.799
Galac	353.130	243.912
	61.130	58.652

Konstanca: Celokupni promet je bil tukaj zelo neznaten, ter ni presegal 1000 ton, ker ni bil še do decembra 1921 izgotovljen most, ki je bil porušen med vojno.

Ko se razmere ustalijo, in se osebno uredi promet in bo poljedelstvo zopet normalno produciralo, je pričakovati, da se bodo količine, ki ostanejo na razpolago za izvoz, pri največjem optimizmu pomnožile za 50 od sto. Kajti kar je pridobila agrarna produkcija Romuniji s tem da ji je bila priklopljena Besarabija in del Banata, bodo z druge strani pa absorbirale na novo priklopljene pokrajine Sedmograške in Bukovine.

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(39. nadaljevanje).

V takih slučajih si dam sestaviti od našega statistikarja poročilo, iz katerega je razvidno moje lastno delovanje, kakor tudi po možnosti delovanje konkurence, da iz tega lahko napravim svoje sklepe in natančno določim, ali in kakšen napredek sem napravil, in ali je morebitne neuspehe povzročil nezadovoljiv obstoj blaga, nepravilni omot, previsoke cene ali drugi vzroki. Dalje moram videti, s kakšno procentno postavko sem udeležen na uvozu posameznih dežel, ali je kaj zmoglosti moj del povečati ali ne, ali in kakke prihranke lahko napravim pri stroških, in dr. Na podlagi vseh takih pojasnil, katere so nam v prvi vrsti dolžni dati naši zastopniki in ki jih izpolnjujemo potem po poročilih trgovinskega ministristva in konzulatov, delamo nadaljne ukrepe.

Na ta način se dobi dober pregled tudi čez najbolj razširjeno trgovino z različnim blagom in pred vsem se lahko sistematično dela.

za poštino, depeše in vzorce, 14. naši stroški za poštino, depeše in vzorce, 15. obresti ali diskont, 16. morebitni odtržki prejemnikov, 17. razni stroški, 18. skupni znesek stroškov, 19. netto-zasluzek.

Vpisovanje naših prejemkov iz dotične dežele ali okraja klasificiramo na podoben način, namreč: 1. vrsta blaga, 2. teža in število količev, 3. kupna provizija, 4. posamezna kupna cena v dotični deželi, 5. skupna kupna cena, 6. transportni stroški, 7. namembni kraj, 8. posamezna in 9. skupna kupna cena, 10. uporaba s pododdelki, a) prodajna cena, b) stroški nanjo, c) kupni netto-zasluzek, 11. splošne opombe.

Ta druga knjiga torej predstavlja našo natančno prometno bilanco s posameznimi deželami.

Istočasno s knjigo blagovnega konta in konta dežel si napravite polo obrata s štirimi rubrikami. V prvo rubriko vpisujete skupno vsoto vsake došle fakture, v drugo skupni znesek vsake izišle fakture, v tretjo skupne transportne in zavarovalne stroške in v četrto znesek drugih stroškov in splošnih izdatkov. Ta pola, ki jo tedensko izpopolnite, nam torej nudi vsak čas pregled čez naš skupni nakup in prodajo, kakor tudi višino naših stroškov.

Glede petrolejske produkcije pa bo položaj slabši, kajti notranje potrebe povečane države, bodo po obnovitvi industrijske podjetnosti prav gotovo konsumirale več nego $\frac{2}{3}$ normalne produkcije, napram $\frac{1}{3}$, ki se je uporabljala pred vojno. Pripomniti pa je treba, da ni petrolejska produkcija še dosegla predvojnega nivoja. Temu nasproti pa je pričakovati, da se bo izvoz lesa zelo pomnožil, kajti z Bukovino in s Sedmograško je pridobila Rumunija silno gozdnega bogatstva, ki se bo dalo na Donavi in njenih dotokih prav lahko transportirati.

Uvoz v Romunijo po morskih potih bo predvojni uvoz brezdvomno kmalu presegel, kajti približno podvojena Rumunska je pridobila v nanovo ji priklopljenih pokrajinah bogata industrijska podjetja, ki bodo morala upoštevati inozemske sirovine preko rumunskih pristanišč. Povečani uvoz bo jako dobro uplival na romunsko zunanjo trgovino, ker bo povzročil padanje pomorskih prevoznih stroškov, ki so bili pred vojno neprimerno visoki, ker je Romunija izvažala voluminozno blago, a uvažala po večini manj obsežne predmete!

Že leta 1840 se je bavila avstrijska donavska paroplovna družba s projektom zveze Donave s Črnim morjem potom kanala Črna voda — Konstanca. Vsled političnih in finančnih ovir se ni dalo projekt uresničiti in omenjena družba se je zadovoljila s tem, da je ustanovila tovarno in osebno zvezo med tema dvema pristaniščima. Leta 1856 je stopila neka angleška družba glede izdelave kanala Črna voda — Konstanca v pogajanja s turško vlado; pogajanja niso vodila sicer do pozitivnih rezultatov, pač pa je dobila omenjena družba koncesijo za zgradbo železnice med tema dvema lukama, ki se je začela takoj graditi in je bila že leta 1860 predana prometu. Dolgost proge znaša 65 km.

Po vojni za neodvisnost Rumunske v letu 1877 je bila Dobrudža z malo obsežno progo ob Črnem morju in Konstanca dodeljena Romuniji in s tem se se je položaj popolnoma izpremenil. Romunija je kmalu odkupila od angleške družbe železniško progo Črna voda — Konstanca in vse pristaniške naprave v Konstanci. Kmalu nato se je leta 1890 začelo z zgradbo impozantnega železniškega mostu pri Črni vodi, ki se je čez pet let dogradil. Na novo zgrajeni pristanišči v Konstanci z modernimi skladišči za žito, cisternami za petrolej itd. je pripomoglo, da se je Konstanca neverjetno hitro povzdignila v trgovski emporij. Z razrušenjem mostu je ves promet v Konstanci potihnil in je moglo to pristanišče komaj januarja 1922 stopiti zopet v konkurenčni boj z drugimi pristanišči.

Danes je vsekakor za obžalovati, da se ni dalo projekt angleške družbe glede izdelave kanala Črna voda — Konstanca izvršiti. Iz finančnih motivov ni niti misliti, da bi se moglo v doglednem času zgraditi predmetni kanal, toda gotovo je, da se ta promet ni še popolnoma opustil, osebno ako pomislimo, da nastaja na donavskem ustju počasi, toda prav gotovo nova nevarnost. Predstavljati si moramo namreč, da doniša Donava letno 70.000.000 m³ aluvija v morje, da ta kvantum aluvija, ki se vleže pred ustjem Donave, narašča in narašča, kar povzroča vedno večje, ogromne stroške za čiščenje. Do leta 1913 se je izčistilo z bagri od 400.000 do 500.000 m³ in se je pri tem vzdržalo kanal do 7.300 m globoko; danes se izčisti že 1.000.000 m³ pri tem pa je kanal samo 5 do 6 m globok.

Kar se tiče bližnje prihodnosti rumunskih pristanišč, se obeta Galacu najboljšo prosperiranje. Pristanišče Galacu je pridobilo s prikloplitvijo Besarabije in Bukovine Rumunski dvojno bazo, ki bo zadobila na važnosti posebno po izvršenem projektu razširitve besarabskih železnic na normalnotirne, ter po regulaciji in prigravitvi Sereta in Pruta za parobrodarstvo.

Prijavljanje kuhanja žganja.

(Nadaljevanje.)

5. Ustna prijava.

Ako se prijavi kuhanje žganja ustno, sestavi prijavo oddelke finančne kontrole na predpisani tiskovini z indigovim papirjem v dveh, odnosno, če pobira trošarino občinsko predstojništvo, v treh izvodih.

Za sestavljanje prijave ne sme finančni organ terjati nobene nagrade in tudi ne sme kake nagrade za svoje delo sprejeti. Plačati se mora le nabavna cena za tiskovino, ki znaša 5 para za polo (2 prijavi).

Prijavo podpiše podjetnik ali njegov prijavljeni namestnik, zato mora, ako se prijavi kuhanje žganja ustno, praviloma prijavo vložiti eden izmed teh dveh.

Ako prijavitelj ne zna pisati, ga podpiše kdo drugi in prijavitelj se le podkriža.

6. Odobritev prijave.

Čim finančni organ ugotovi, da je prijava pravilna, vpiše v rubriko 10. uro, dan, mesec in leto, ko se sme s kuhanjem pričeti ter uro, dan, mesec in leto, ko se mora s kuhanjem končati, ter znesek trošarine, ki pripada za za prijavljeno kuhanje.

Preizkušnjo prijave potrdi finančni organ z lastnoročnim podpisom. Povrh tega se pritisne na prijavo uradni pečat oddelka finančne kontrole.

Finančni organ, ki je prijavo sprejel ali napisal, je odgovoren za to, da je sprejeta prijava popolnoma v redu.

7. Vplačevanje trošarine s pošto položnico.

Trošarina se redoma ne plačuje pri oddelku finančne kontrole samem, temveč pri najbližjem poštnem uradu ali pa, če na sedežu oddelka finančne kontrole ni poštne urada, pri pristojnem občinskem predstojništvu. — Pri oddelku finančne kontrole se plača trošarina v gotovini le tedaj, če v kraju samem ni niti poštne urada niti občinskega predstojništva, ki bi prevzemalo trošarino.

Ker je skoro povsod tam, kjer je postavljen oddelke finančne kontrole tudi poštni urad, se plačuje v Sloveniji trošarina skoro izključno le s poštnimi položnicami.

Te položnice se glase na čekovni račun onega davčnega urada, v katerega okolišju je sedež oddelka finančne kontrole. Vsak oddelke ima torej za trošarino na žganje le za en sam davčni urad, četudi se razteza njegov okoliš na dva davčna okraja.

Položnico za vplačilo trošarine izpolni redoma oni finančni organ, ki je preizkusil prijavo in odmeril trošarino, ako pa bi prijavitelj slučajno že sam izpolnil položnico, jo mora dotični vsaj preizkusiti, ali je položnica prava (če se glasi na ime pravega davčnega urada) in ali je pravilno izpolnjena.

Položnica se mora čitljivo izpolniti s črnilom v vseh treh delih.

Kot plačnik se vpiše na položnici in vpisnici proizvajalec žganja, t. j. oni, na čegar račun se kuha žganje.

Da more davčni urad plačano trošarino pravilno knjižiti, se vpiše na hrbtno čeka, in sicer na položnici in na prejemnici:

- ime oddelka finančne kontrole, ki je prijavo sprejel;
- vrsto plačila (>trošarina na žganje<) in
- zaporedno številko bolete, ki se bo izdala.

Poleg tega besedila se pritisne na prejemnici in položnici tudi uradni pečat oddelka finančne kontrole.

Za tu navedene vpise in pripombe ni treba plačati nobene poštne.

Položnice, na katerih je tiskano besedilo na prvi strani predrukačeno ali so denarni zneski črtani, popravljeni ali radirani, in položnice, ki so nečitljivo izpolnjene, razlagane ali zamazane, morajo poštni uradi zavrniti.

(Dalje prih.)

Izvoz in uvoz.

Prepovedan izvoz prešičev iz Rumunije. Rumunski ministrski svet je popolnoma prepovedal z 20. septembrom 1922 izvoz prešičev.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Tovarnarjem in izvoznikom. Neko zastopstvo iz Grčije želi stopiti v kupčijske zveze s tovarnarji in izvozniki, ki bi hoteli izvažati svoje predmete v Grčijo. Naslov je interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Lesna borza se osnuje prihodnje dni v Budimpešti.

Industrija.

Železna ruda na Češkem. Pri Pohledu v bližini Nemškega Broda je neki delavec v globčini 3 metrov zasledil bogato žilo železne rude.

Denarstvo.

Novi pravilnik za devizni promet. Novi pravilnik za promet z devizami in valutami stopi v veljavo 1. oktobra. — Izvenborzni promet z devizami je ukinjen. Pri pooblaščenih bankah se sme vršiti le promet z valutami.

Novi predpisi o kupovanju tujih valut za potovanje v inozemstvo. Prihodnje dni izide rešenje finančnega ministra, ki se tiče kupovanja valut za osebna potovanja v inozemstvo. Odslej se bo moglo vzeti s seboj na en potni list 8000 frankov, ako potuje potnik v Francijo, odnosno protivrednost v novcu one države, ki ima boljšo valuto nego je francoska. Za države s zdravno valuto, v katerih stoji kurz pod francoskim frankom, se bo moglo kupiti največ 8000 edinic dotične valute, na primer 8000 čeških kron, lir itd. Za države s slabo valuto se bo mogla kupiti protivrednost v tej valuti v znesku do 300 Din. Razen tega bo smel potnik vzeti s seboj v gotovini le še 1000 Din. Za vzdrževanje dijakov in bolnikov v tujini bodo v individualnih slučajih dovoljeni večji zneski na podlagi posebnih 6 mesecev veljavnih legitimacij.

Carina.

Carinjenje avtomobilov in njihovih delov. Z odlokom Gen. dir. carin št. 232 od 5. septembra je spremenjen 8. odstavek (drugi stavek) komentarja k tar. št. 652 ki se sedaj glasi: Kot deli avtomobilov se carinijo tudi sami avtomobilni vozovi brez motorja, ali morajo imeti določeno oddelke in ležišče za motor. Nadalje se kot deli avtomobilov smatrajo: motorni bicikli brez motorja, spodnji del avtomobila; motorji popolna karoserija za ostale avtomobile, četudi je razstavljena; deli karoserij in gornji del tovornih avtomobilov se carini kot izdelek po materialu iz katerega je izdelan. Po odloku Gen. dir. carin št. 195 od 8. julija se ima pnevmatika za avtomobile in bicikle, če se uvozi posebej kot blago, cariniti kot izdelek mehkega kavčuka. Pnevmatika za avtomobile in bicikle se kot del avtomobila ali bicikla carini samo takrat po tar. št. 651 in 652 uvozne car. tarife, če se uvozi obenem z avtomobilom, ozir. biciklom kot rezervni deli in sicer največ po 2 komada, na eden avtomobil in po 1 komad za vsak bicikel.

Carinski posrednik. Kraljeva dvorna ekspedicijska »Orient« d. d. je bila od Generalne Direkcije Carina v Beogradu C br. 56.941/93 z dne 20. IX. 1922 postavljena carinskim posrednikom pri glavni carinarnici v Ljubljani, Jesenicah in Zagrebu, kjer bode izvrševala vse v carinsko stroko spadajoče posle. Kakor je razvidno, se to mlado domače trgovsko podjetje ne pričakovalo razvijati in dnevno izpopolnjuje vse v sped. stroko spadajoče panoge. Z ozirom na to, da je ta družba pred kratkim dvignila delniško glavnicu na K 10.000.000, je s tem postala ena najmočnejših družb te stroke v celi Jugoslaviji.

Promet.

Zvišanje tarif na bolgarskih železnicah. S 1. oktobrom bodo zvišani tarifi na bolgarskih železnicah za 80 odstotkov.

Razno.

Finančno - gospodarske konference v Ljubljani. Pomočnik finančnega ministra dr. Playšić potuje v ponedeljek v Ljubljano, da se posvetuje z gospodarskimi in finančnimi krogi glede raznih finančno - političnih vprašanj, ter glede olajšav za našo industrijo.

Izvoz dolarjev. Finančno ministrstvo bo to dni izdalo rešenje, po katerem se bodo smeli izvažati dolarji v svrhu kupovanja dinarja v tujini. Ta dovoljenja bo izdajala Narodna banka in njene podružnice.

Brezplačne objave inserata importnih in eksportnih trdk v svrhu vzpostavitve kupčijskih zvez z Nemčijo, sprejema upravništvo lista »Die internationalen Geschäftsverbindungen«, — Berlin SW 48, Friedrichstrasse 24. V inseratu je navesti blago ki bi ga hotele naročiti. Interesenti se naj tozadevno obrnejo neposredno na upravništvo gorinavednega lista.

Izvoz denarja iz Čehoslovaške. Iz Čehoslovaške se sme po novi odredbi izvoziti franc. frankov 1000, lir 1200, nemških mark 10.000, holnadskih guldinarjev 150, šv. fr. 300, norveških kron 300, danskih kron 300, šv. kron 200, belg. frankov 600, angl. funtov 15, dolarjev 50, lejev 5000, levov 5000, dinarjev 40005, avstrijskih kron 300.000 ogrskih kron 80.000 in poljskih mark 100.000 na osebo. Za družino 50 odstotkov več.

Znižanje delavskih plač na Češkem. Pri pogajanjih med delavci in delodajalci v Kladnem se je dosegel sporazum, po katerem se delavske plače znižajo za 22 odstotkov.

Dobava, prodaja.

Dobava brojavnik drogov. Mornarica v Boki Kotorski naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da potrebuje hitro 400 telegrafskih drogov in sicer: dvesto drogov 9 m in dvesto drogov 12 m dolgi. Stebla morajo biti borova ter imeti na vrhu debelino od 12—15 cm premer. Bvovec mora biti popolnoma zdrav. Drogi neingegnirani. Rok dobave čim preje franko vagon železniška postaja. — V ceno kalkulirati tudi 4 in pol odstotke, katere treba plačati za državne takse. S kolkom za 8 Din kolkovane ponudbe je poslati naravnost Odelenju za mornarico v Zemunu.

Tržna poročila.

Zivinski sejem v Mariboru. Na sejmu se je plačevalo sledeče cene: debele vole kg žive teže 82 do 84 K, pol debele vole 28 do 31, plemenske vole 28, bike za klanje 17 do 20, klavne krave debele 25 do 29, plemenske krave 19 do 22, krave za klobasarje 14 do 18 molzne krave 19 do 25. — Mesne cene: volovsko meso prve vrste 68 K, druge vrste 60 K, meso od bikov, krav in telic 44 K, telečje meso I. vrste 68 K, II. vrste 60 K, svinjsko sveže 9 K.

Borza.

Zagreb, devize: Dunaj 0.085—0.09, Berlin 3.75—4.05, Budimpešta 2.45 do 2.85, Bukarešt 39—41, Milan 275.75 do 280.75, London 285.60—291.60, New York 65—66, Pariz 494—502, Praga 200.70 do 204.70, Švica 1211—1231, Varšava 0.95, valute: dolar 64—64.50, češke krone 194—202, funti 281—289, madž. krone 2.60—3, marke 8.85, leji 86—40, lire 270—280.

Jadranska banka 400—425. Ljubljanska kreditna banka 208—218. Slovenska eskomptna banka 175. Ljubljanske strojne tovarne 149. Trboveljska premog. družba 800.

Beograd, devize: New York 65—65.50, London 288.60, Zeneva 1207, Pariz 497 do 500, Solun 165, Dunaj 0.0865 do 0.0875, Sofija 40, Bukarešt 45.25, Berlin 3.90, Budimpešta 2.655, Milan 279 do 280.

Curich, devize: Berlin 0.815, New York 586, London 23.55, Pariz 40.55, Milan 22.60, Praga 16.60, Budimpešta 0.21, Zagreb 1.80, Sofija 8.15, Varšava 0.06, Dunaj 0.0075, avstr. žig. krone 0.00875.

Nabirajte pri vsaki priliki za

TRGOVSKI DOM!

Prispevke sprejema:

Trgovski dom, Ljubljana
Gradišče 17.

Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp., Postojna

Centrala: Ponteba.

Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)

Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Oprema vsake vrste blaga.

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.

Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno 1896

Državni uradnik z 20 letno službeno dobo socialno-vsestransko izobražen, s priznanim organizatorično spretostjo, v administrativnih in gospodarskih poslih popolnoma izvežban, **želi vstopiti v kako industrijsko podjetje kot obratni uradnik, poslovodja ali kaj enakega.** (Najljubši kje na deželi ali v večjem kraju v Sloveniji). Cenjene ponudbe z opisom delokroga, označbo plače ter morebitnih naravnih dohodkov (stanovanja, servitutov etc.) prevzame v posredovanje uredništvo Trgovskega Lista v Ljubljani pod geslom: »Državni uradnik.«

Postupak za produkcijo u hladnoj vodi raztopljenog škrobovog brašna

želi v svrhu izrabe svojega patenta stopiti z jugoslovanskimi firmami v stike. Radevolje je pripravljen da patent proda ali podeli licence ali sprejme druge predloge za izvajanje predmeta navedenega patenta. — Ponudbe interesentov sprejema upravn.ništvo pod »Patent« 54«.

Velika izbira otroških vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev po cen.

F. Batjel,
Ljubljana, Stari trg 28.

Sprejemajo se v polno popravo za emajljanje z ognjem in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji. »Tribuna« Tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4 — Zvonarska ulica 1.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn: Bösendorfer, Erhbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stigl. itd. Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc. Ljubljana, Hilsnerjeva ulica 5.

=AVTO=

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povrnila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **Jugo-Avto**, d. z. o. z. v Ljubljani.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühlisen)
nasproti Križanske cerkve.

FRANCOSKI KROMPIR

100 kg franko jsl. meja frs 23 — nudi
v vagonih nakladah

J. Lavrič & Cie., Strasbourg

1, Rue de la pierre large. — Brzjavni
naslov: „Slovenia Strasbourg“.

Proda se velika hiša z vrtom in stavbeno parcelo.

Ob vodi, tik kolodvora, pripravna za vsako večjo obrt. Ponudbe pod „Sijajna bodočnost“ poštno ležeče, Rajhenburg.

Veletgovina

Miloš OSET

Maribor

nasproti glavnega kolodvora
priporoča gg. trgovcem po
najnižji ceni vse
špecerijsko in kolo-
nialno blago.

Naslov za pisma in brzjav:
MILOŠ OSET, Maribor.

Telefon inter. 15.

Zahtevajte cenik.

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“

d. d. Škofja Loka

izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake

Špecialiteta: velur klobuki.

Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

Mavec - gips

portland- in roman-cement, apno, opeko, umetni škrlj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, karbolinej, drvocement, razne žeblice nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.

veletgovina s stavbenim
materijalom

Ljubljana,

Miklošičeva cesta šte. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo-
litnih tlakov.

Maraskino Morpurgo

Čašica tega delikat-
nega likerja je ne-
popisen užitek!

Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. Morpurgo, Split.

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Samo na debelo!

Telef. inter. 247.

Samo na debelo!

Glavna zaloga tvornice **LIPA-NILL** vseh vrst kuvert, konfekcijskega in drugega papirja.

Zaloga vseh vrst cigaretnega papirja

Abadie, Club, Golub, Samum.

A. Lampret, Ljubljana

Krekov trg št. 10.

Veletgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
vodo,

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Underwood

najboljši ameriški pisalni
stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive stekl. plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Na veliko in malo

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukanec, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbe. Najboljše šivalne stroje za rodbinsko rabo in obrt v vseh opremah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,
Ljubljana

Sv. Petra nasip šte. 7.